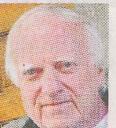

Dialekter: Dialektene er i dag utsatt for et veritabelt press fra storsamfunnet og trenger i høy grad å røktes og tas vare på.

Nynorsk og bokmål

MENINGER

Bjørn Kristen Ørbæk
Norsk Språkforening,
Hamar

Barn og ungdom har en mengde språklige påvirkninger å forholde seg til.

I stedet for å tvinges til å lære en fremmed dialektnormalisering på skolen, nemlig nynorsk, burde de få anledning til å styrke sitt eget dialektgrunnlag som basis for sin språkutvikling.

De fleste nynorskelever har den fordel å kunne bruke sitt særpråk i skolen. Med den bestående ordning kan de som privilegert gruppe befeste og utdype sin språkbasis, mens andre unge dialektbrukere risikerer å miste fotfeste i sin egen kultur – og på toppen av det hele tvinges til å adoptere en vestnorsk utgave.

■ Ved å klamre seg til dagens tvangspolitikk bidrar Norges mållag til en utbrettet frustrasjon og språklig fremmedgjøring, som er til skade for alle parter.

Målfolket burde heller sammen med den øvrige befolkning gi plass for norske dialekter og glede seg over mangfoldet i den norske språkflora.

Det store flertallet av nordmenn er ikke forankret i nynorsk, men har sine egne språktradisjoner, enten som heltidsbrukere av bokmål eller som dialektbrukere.

ISKOLEN: Med den bestående ordning kan nynorskelever som privilegert gruppe befeste sin språkbasis, mens andre dialektbrukere risikerer å miste fotfeste i sin egen kultur, skriver Bjørn Kristen Ørbæk.

FOTO: SCANPIX

Trønderne har sin egenartede trønderdialekt – hedmarkingene ved flatbygdene ved Mjøsa føler «Prøysenmålet» som sitt språklige fundament, og så videre.

Det naturlige, felles skriftspråk for så vel vestlendinger, sørlanders, nordlendinger som østlendinger er selvsagt bokmål, som har den fordel at det er dialekt-nøytralt og ikke favoriserer noe enkelt særpråk.

Det har utviklet seg gjennom lang tid og er i årenes løp gjennom endringer i rettskrivning og naturlig tilslig av nye ord fra dialekter blitt helnorsk.

Da nynorsk som skrift- og talemål på grunn av sin marginale karakter ikke er naturlig å bruke for de fleste av oss, bør denne språkform ikke ha offisiell status.

■ Moderne bokmål er lettlest, smidig, nyanserikt og anvendelig for alle nordmenn – inkludert dem som behersker nynorsk – og er utvilsomt det språk som lettest blir forstått i Norden.

I Språkrådet er det for en tid tilbake fattet vedtak om en omfattende frihet i valg av radikale og moderate former, slik at enhver nordmann kan finne sin naturlige stil innenfor bokmålets rammer.

Da nynorsk som skrift- og talemål på grunn av sin marginale karakter ikke er naturlig å bruke for de fleste av oss, bør denne språkform ikke ha offisiell status, men beholdes som et frivilig, særegent og kulturelt uttrykksmiddel for dem det faller naturlig for.

Norske politikere bør kjenne sitt ansvar og fjerne de kunstige, nynorske privilegier i skole og samfunnsliv for øvrig.

POLITIKK 00

Men

■ Ole Danbo
HA 5 januar
«Menneskeof-
nå».

Eg er samdi
nomen i våre
kan kalle barn
neske-ofring
form for me
kan vi ikke s
gionen. Det vi
er oftast ut fi
tankegang.

Eg nemner h
rikanarane h
atombomba og
at Hitler ikke
bombe. Ein av
de vori med p
atombomba, v
og sa til ein an

«Er det ikke
at tyskerne ik
atombombe?
ikke vi å bruk

Den andre s
først har et
kommer vi til
under alle o
ter».

General Gro
ikkje ein gong
setja inn dette
hadde jo kost
lars!

Atombomb
som kjent. Do
stilt menneske
«måtte» til «a
de lagt så forfe
pengar i å utvi

Japan var fer
lasjon før det
sendt «følaran
freds-slutning
var leiarane o
få erklært krig
kapitulasjone
tum, slik at d
økonomisk vi

Same om de
«vestlege»
«austlege»
Stormaktspoli
det vaksraste se

Menneskeo
roshima og Na
altså ingenting
å gjera – om ei
kalle menneske
pengar ein slags

■ Men same l
som påskott f
neskeofring, s
stendig feil å tu
som merkeleg
kalla «Abrah
som eit innleg
keofring, ikke
legg mot.